

ACC. N:R M. 16312: 1-6.

Landskap: Skåne
Härad: Prosta
Socken: Höör
Uppteckningsår: 1965

Upptecknare: Birgitta Jagerström Höör
Berättare: Elin Andersson
Berättarens yrke: f.d. Bankbiträde
Född år 1891 i Höör

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-6. LUF 73

Skriv endast på denna sida.

Bystämma tror jag aldrig att jag har hört något om att det har funnits i Höör, men det finns ju fortfarande i byarna runt om. De lutar i hörnet när de skall samlas och ser sedan om brandsprutan fungerar. I Haglasäte var jag en gång med om ett mejgille. Först prövades brandsprutan av alla mennarna. Sedan åt de mat och drack kaffe. På eftermiddagarna fick juarna vara med och då åt de med. Aldermannen bjöd. En gång om året hade man ett sådant gille.

Mejeriföreningen här kom nog före min tid. Vågarna var ganska dåliga. De sköttes privat av bybolna som hjälptes åt att underhålla dem. De höll på med det väldigt länge i Haglasäte, jag tror nästan att de gör det fortfarande.

Järnvägen i Höör är gammal, litet över hundra år. Den har betytt väldigt mycket för samhällets utveckling. Hörbyjärnvägen byggdes i min barndom, den kallades "Hörbykittan". Det sades att folk

kunde gå dit och hjälpa då stannade laget och folk kunde åka med. Loket brukade gå vägen i Ludvigsborg. Man tror att Hörby järnvägen fanns kvar till bildtrafiken började komma på allvar. Sedan har ju förbindelsen Höör-Hörby ändrats till buss. Allt tyckte det var så tråkigt när järnvägen lades ner.

Vi fick själva hämta vår post på Postkontoret. Det första postkontoret låg vid Kungsgatan. Det fanns också en postman som lämnade in post till folk. Thomas Persson hette han.

Folk odlade lin som de tillverkade och vävde. Man låt dock en bekant till oss väva för det fick hon betalt. Man kunde själv väva, men gjorde det inte då.

Urkens och gårdarna gick ofta i arv. Man tycker inte att det var så vanligt att folk bröt sig loss hemifrån om det fanns möjlighet till arbete här. Det är väl mer på senare år, som det har blivit så modernt.

Man tillverkade själv sina möbler och om man hade några gamla familjeklenoder, så var man mycket rädd om dem.

En öppen spis hade man ofta i köket och en järnspis i vardagsrummet. I finrummet hade man ingen spis. De flesta hade ett finrum, en del kallade det sal. I finrummet hade man ofta ett stort bord mitt på golvet, många stolar och en rak enkel soffa som man kunde bädda och dra ut. Vid högtidliga tillfällen var man där, så som vid jul begravning och bröllop.

Det var mycket vanligt att folk hade en kushållsgris. Man slaktade själva och saltade och torrade fläsket. Potatis sill och fläsk åt man ofta i olika former. Hemlagad korv bruna bönor och lut fisk var också vanligt. Gröt som var kokt på mjölk, hade man på morgnarna. Gröten hälldes lopp i en stor skål, som ställdes mitt på bordet.

Var och en hade en mugg med mjölk och en sked som de åt med direkt ur det stora gräffatet. Man drack dricka och dricka blandning. Vatten hade man ont om, och mjölken var man sparsam med. Man tog vara på grädden kärnade smör och gjorde ost. Svamp åt vi inte. Mor vågade ej. Man trodde allmänt att den var giftig och man försod sig inte på den. Det kan hävdas att folk åt kastkött. Vi gjorde det inte. Kilt förekom om folk var jägare, i så fall var det mest fågel och kanske rådjur.

Det var inte så länge sedan man började förlägga begravningsmiddagar utanför hemmet, 10-20 år sedan, tror jag. Radio, H. v. och film är populära nöjen nu. Jag minns när filmen kom. Det blev populärt att gå på bio och då tyckte man att det var något alldeles fantastiskt. Vi ungdomar dansade ofta till dragspelsmusik när vi kom samman.

En del arbetsgivare var nog svåra förr. Jag

hade aldrig själv någon oörlig plats. Nu räknar folk sina timmar och går när arbetstiden är över. För stannade folk' kvar och gjorde det arbete som de höll på med färdigt.

Stads- och landbefolkningen umgicks mest med varandra om de var släkt. Man umgicks mest närmsta grannar och sitt byalag.

Vi hade Skånska Dagbladet när jag var barn. Det fanns ett bihang till den som hette "Hemmet" som brukade komma om lördagarna. När Mellersta Skåne började tryckas hade vi den med. Allers Familjejournal köpte vi också. Det var vanligt att folk hade den.

Poesialbum hade man i min barndom i början av 1900-talet kanske det fanns tidigare också. Fotoalbum var också populärt. Man hade mer porträtter då än nu.

Förr trodde man mer på övernaturliga ting. Man trodde t.ex. att molnformationer hade någon betydelse. Man gick mer i kyrkan förr. Man hade sina

ACC. N:R M. 16312:6.

bestämnda bänkar i kyrkan och det var en skam om inte någon från familjen var där. Gudstjänsterna varade ibland två timmar. Husförhör minns jag. Det var i sockenstugan ett litet hus nedanför kyrkan. Sockenstugan blev senare tjänstebostad åt kyrkvälet - mästaren. I min ungdom var inte frikyrkoförsamlingarna så framgångsrika. Kyrkoherde Lewi's Yonsson var mycket duktig och han fick ungdomen med sig i sin ungdomsförening. Här finns nu livlig frikyrkoförelse (Betanias Missionsförbundet) och pingstvännerna.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND